

Nordisk musikk- og kulturskoleunion

Gardermoen 20. oktober 2008

Nettverk for estetiske fag

– innspill til forskning i tilknytning til
Skapende læring - Strategi for kunst og kultur i opplæringen 2007-2010

Signe Kalsnes, førstelektor v/ Norges musikkhøgskole og styreleder i Musikk i Skolen

Nettverk for estetiske fag

har som målsetting å bidra til:

- informasjonsspredning om Kunnskapsløftet og de utfordringer det representerer for grunnskolen og videregående opplæring
- at grunnutdanningen i lærerutdanningen får kunnskaper om det som foregår på feltet etter- og videreutdanning og annet utviklingsarbeid i grunnopplæringen
- at det utvikles relevante og praksisnære kompetanseutviklingstilbud i samråd med kommuner og fylkeskommuner
- å koordinere og kvalitetssikre den kompetanseutvikling som tilbys skoleledere, lærere, faglige ledere og instruktører i bedrift
- å sikre bredden i de samlede regionale og nasjonale tilbud av kompetanseutvikling
- å synliggjøre en mer helhetlig kompetanseutvikling, i tråd med lov-, regel- og læreplanverk
- å heve høgskolenes og universitetenes kompetanse som tilbydere av kompetanseutvikling

Skapende læring

Strategiplan for kunst og kultur i opplæringen
2007 – 2010

Tiltak 25

Ta initiativ til opprettelse av et nytt nasjonalt og internasjonalt evalueringsprogram for kunst og kultur i barnehage og opplæring

- I **læreplanverkets del 2** – prinsipper og rammer for opplæringen: kulturell kompetanse
- Elevene skal blant annet tilegne seg et mangfold av uttrykksformer og utvikle kulturell interesse og kompetanse gjennom tiltak som inviterer til estetiske opplevelser, refleksjon og praktisk mestring.
- På **UNESCOs verdenskonferanse** om kunstutdanning i 2006 var ett av hovedtemaene evaluering. I anbefalingene fra konferansen sto kartlegging og evaluering av kunstens og kulturens betydning i opplæring og utdanning sentralt.
- **Det er behov for å undersøke hvordan og i hvilken grad kvalitet og prestasjon på det kunstfaglige området innvirker på elevers helhetlige læring og utvikling, og i hvilken grad slik evaluering kan skje gjennom metoder og prosedyrer som brukes for å evaluere andre kompetanseområder.**

Tiltak 26

Forskning på kunst- og kulturformidling og didaktikk knyttet til kunst og kultur i opplæringen

- Det skal arbeides for å fremme forskning på kunst- og kulturformidling til barn og unge
- Hensikten er å erverve ny kunnskap om kunst og kulturfagene i opplæringen, med tanke på innhold, metoder og læring innenfor de ulike opplæringsarenaene
- Videre skal det arbeides for økt informasjonsspredning, spredning av populærvitenskapelige publikasjoner og dokumentert kunstnerisk utviklingsarbeid.

Kunnskapsdepartementet har bedt om synspunkter på utformingen av tiltak 25 knyttet til bl.a:

- konkretisering av tema for en slik evaluering
- omfang og kostnader - ulike løsningsforslag
- begrunnelse for å undersøke ulike sider ved kunst og kultur i opplæringen
- hvordan en slik undersøkelse kan følges opp

Konkretisering av forskningstema – vi trenger kunnskap om:

- hva som karakteriserer kunst og kultur i opplæringa og kunstfaglig opplæringspraksis
- effektene for elevers læring og effekter av opplæring
- mulige sammenhenger mellom elevers læring og utvikling generelt og kunstfagenes betydning
- hvordan kunstfaglig opplæring står sentralt ved utvikling av allmenne kunnskaper og ferdigheter
- hva som karakteriserer aktivitets- og kunnskapsområder som fremmer kunstnerisk og estetisk dannelse
- om og i hvilken grad kvalitet og prestasjon innenfor det kunstfaglige området kan bli evaluert gjennom metoder og prosedyrer som brukes for å evaluere andre kompetanseområder
- likheter og forskjeller mellom nasjoner innenfor dette feltet

Nettverk for estetiske fag foreslår at arbeidet med å etablere et nasjonalt og internasjonalt evalueringsprogram for kunst og kultur i opplæringa gjennomføres som følger:

- **1. fase, 2008-09:** nasjonal kartlegging med fokus på de estetiske fagene i barnehage og skole. Kartleggingen må ha tilstrekkelig omfang og økonomi. Det bør avsettes 5 mill. kroner. Kartleggingen lyses ut på anbud og bør ta utgangspunkt i de skisserte problemstillingene
- **2. fase, 2009-10:** utvikle og prøve ut et nasjonalt evalueringsprogram for kunst og kultur i opplæringa og for kunstfaglig opplæring – med utgangspunkt i resultatene fra kartleggingen. Arbeidet bør involvere aktuelle utdanningsinstitusjoner.
- **3. fase, 2010:** ta initiativ til et internasjonalt evalueringsprogram for kunst og kultur i opplæringa og for kunstfaglig opplæring – med utgangspunkt i resultatene og erfaringene med det nasjonale programmet. Arbeidet bør involvere aktuelle utdanningsinstitusjoner.

Parallelt med kartleggingen og utvikling av det nasjonale evalueringsprogrammet bør det opprettes **et program for kunstpedagogisk forskning i Norges Forskningsråd.**

Programmet bør ha **hovedfokus på kunst- og kulturformidling og didaktikk knyttet til kunst og kultur i de ulike delene av opplæringen**, hvorav evalueringsforskning inngår som naturlig del.

Etablering av et slikt program vil være avgjørende for realisering av tiltak 26 i strategien for kunst og kultur i opplæringen, der Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringa står som ansvarlig sammen med aktuelle utdanningsinstitusjoner.

Lærerkompetanse – estetiske fag

1999-2000

- Over 50 % av lærerne som underviste i musikk og K/H på småskoletrinnet hadde ingen utdanning i disse fagene
- 40 % av musikk lærerne på mellomtrinnet og 25 % på ungdomstrinnet hadde ingen musikkutdanning
- 40 % av K/H- lærerne på mellomtrinnet, og 30 % på ungdomstrinnet hadde ingen utdanning i kunst og håndverk

(kilde SSB/ Lagerstrøm (2000): Kompetanse i grunnskolen, Hovedresultater 1999-2000.

2005-2006

- Over 50 % av lærerne som underviser i musikk og K/H på småskoletrinnet har ingen utdanning i disse fagene
- 35 % av musikk lærerne på mellomtrinnet og 28 % på ungdomstrinnet hadde ingen musikkutdanning
- 43 % av K/H- lærerne på mellomtrinnet, og 30 % på ungdomstrinnet hadde ingen utdanning i kunst og håndver

(kilde SSB/ Lagerstrøm (2007): Kompetanseprofil i grunnskolen, 2005/2006)

Et tilbakeblikk på de estetiske fagenes omfang i tidligere læreplaner

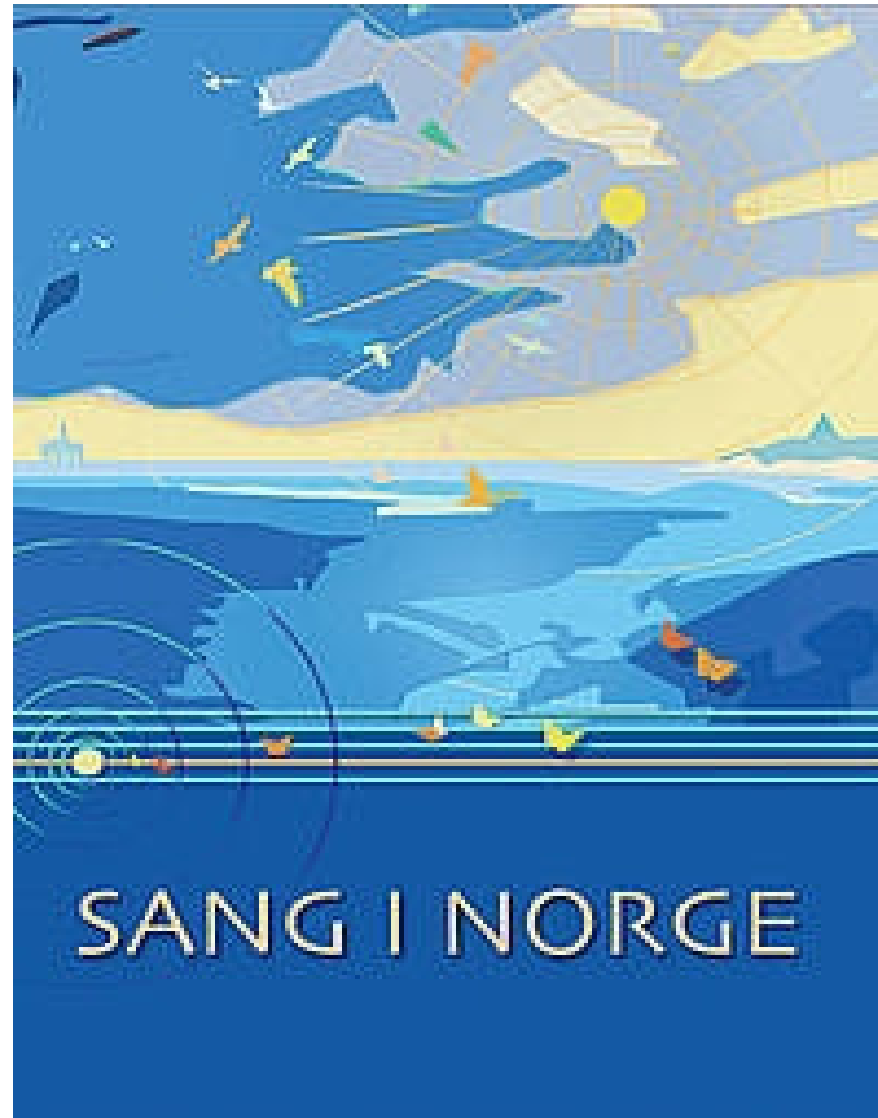
(kilde: Dagsavisen 29. oktober 2004: Gunn Imsen: Clemets omgang med fakta)

- **Mønsterplanen av 1974:** Musikk og forming utgjør **19,7 %** av timetallet i grunnskolen (medregnet timetallet til valgfag, fratrukket timer til annet fremmedspråk)
- **Mønsterplanen av 1987:** Musikk og forming utgjør **16,2 %** av timetallet i grunnskolen
- **L-97:** Musikk og kunst og håndverk utgjør **14,5 %** av timetallet i grunnskolen (medregnet halvparten av *Skolens og elevens valg*)
- **K-06:** Musikk og kunst og håndverk utgjorde i 2006 **13,3 %** av timetallet i grunnskolen – og minker i takt med timetallsøkningen i andre fag

.....

Nytt tema:

Et samarbeidsprosjekt mellom Høgskolen i Vestfold og Musikk i Skolen

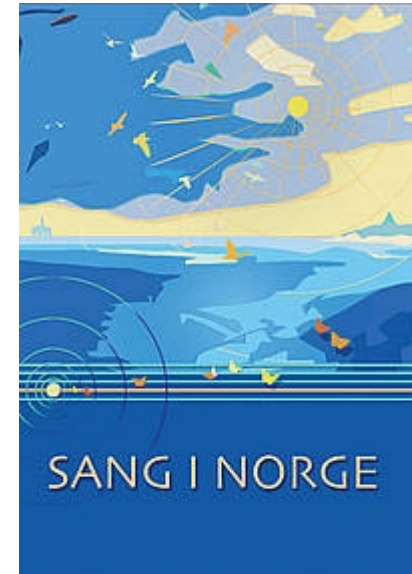

Sang i Norge

→ sangbok

→ nettsted

- utgitt i begynnelsen av september
- klassesett til alle barneskoler
- nettstedet er under utvikling:
her skal det bl.a. legges ut lydfiler til
sangene

En sangbok for alle

De ca 430 sangene vil variere fra gamle norske tradisjonssanger til rytmisk musikk (pop og rock) og et stort antall sanger fra fremmede kulturer som er representert i det norske samfunnet.

Dagen

Året: Høst, vinter, vår, sommer, høytider

Historiske og fortellende sanger

Lettere sanger. Humor

Livets merkedager

Kjærlighet

Omsorg og fellesskap

Arbeid og utfordringer

Livsvisdom

Sanger for skolefagene

Nasjonalsanger fra noen andre land

Fred, frihet og religion

Norge, land og folk

Planter og dyr, natur og miljø